

Inhoud

Over woorden en daden – Inleiding	9
Verantwoording bij de samenstelling	16
Desiderius Erasmus – Lof der Zotheid (1511)	19
Isabella de Moerloose – Vrede tractaet (1695)	22
J.A. Schasz M.D. – Reize door het Aapenland (1788)	26
Elisabeth Maria Post – Reinhart (1791)	36
Multatuli – Max Havelaar (1860)	43
J.J. Cremer – Fabriekskinderen (1863)	53
Virginie Loveling – Sophie (1885)	60
Frederik van Eeden – Over de toekomst (1890)	66
Cali-Nicta – Schetsen uit de Planetenwereld (1892)	75
Cornélie Huygens – Barthold Meryan (1897)	82
August Vermeylen – Vlaamsche en Europeesche Beweging (1900)	90
Jacob Israël de Haan – Pijpelijntjes (1904)	96
H.H.J. Maas – Het Goud van de Peel (1909)	104
Carry van Bruggen – Het joodje (1914)	110
Maurits Wagenvoort – Een huwelijk in het jaar 2020 (1923)	115
Paul Kenis – De Apostels van het Nieuwe Rijk (1930)	121
Albert Helman – De Stille Plantage (1931)	129
E. du Perron – De smalle mens (1934)	138
Ed. de Nève – Muziek voorop (1935)	141
Jef Last – Brieven uit Spanje (1936)	149
Menno ter Braak – Het Nationaalsocialisme als rancuneleer (1937)	156
Robert van Genechten – Van Den Vos Reynaerde (1937)	166
Willem Arondéus – Matthijs Maris, de tragiek van den droom (1939)	171

Filip De Pillecijn – De boodschap (1946)	179
Louis Paul Boon – Mijn kleine oorlog (1947)	187
Tjalie Robinson – Brief aan Maria Dermoût (1955)	197
Theun de Vries – Het meisje met het rode haar (1956)	204
Gerard Kornelis van het Reve – Op Weg Naar Het Einde (1963)	209
Andreas Burnier – Een tevreden lach (1965)	210
Harry Mulisch – Bericht aan de rattenkoning (1966)	217
Jef Geeraerts – Brief aan Hugo Raes (1968)	226
Margaretha Ferguson – Onstuimig Rusland (1972)	233
Astrid H. Roemer – Neem mij terug, Suriname (1974)	243
Anja Meulenbelt – De schaamte voorbij (1976)	250
Gerrit Komrij – Oom Joop kraait (1980)	251
Maarten 't Hart – De vrouw bestaat niet (1982)	258
Kees Verheul – Een jongen met vier benen (1982)	266
Erik Vlamincx – Wolven huilen (1993)	276
Wim Neetens – Menselijke middelen (1993)	281
Carolijn Visser – Het goud van Bonanza (1996)	293
Karel Glastra van Loon – Vannacht is de wereld gek geworden (1997)	300
Charlotte Mutsaers – Zusje Hondenhart (2001)	307
Hafid Bouazza – Een beer in bontjas (2001)	318
Dimitri Verhulst – Problemski Hotel (2003)	326
Tom Lanoye – Fort Europa (2005)	331
Leon de Winter – Het recht op terugkeer (2008)	338
Eva Meijer – Dagpauwoog (2013)	339
Kristien Hemmerechts – De vrouw die de honden eten gaf (2014)	347
Auke Hulst – Slaap zacht, Johnny Idaho (2015)	355
Arnon Grunberg – Voetnoot (2015)	365
Verantwoording	373